

Олія чайного дерева

Отримують методом парової дистиляції з листя і пагонів австралійського чайного дерева (*Melaleuca alternifolia* Maid.), родини миртових (Myrtaceae).

Походження та поширення рослини:

Існує більше 200 різновидів чайного дерева, проте тільки один з них - мелалеука почерговолистний - *Melaleuca alternifolia* (синоніми: мелалеука парнолистна або мелалеука чайна; яку також називають болотним деревом.) має властивості, важливі з точки зору медицини. Родина цього різновиду чайного дерева - північний берег Південно-Східної частини Австралії. Невеликі дерева або кущі цього виду чайного дерева в дикому вигляді ростуть на північному узбережжі австралійського штату Новий Південний Уельс і на Тасманії. Назва "чайне дерево" виникло в 1770р., Коли капітан Кук відкрив Австралію. Члени його команди використовували листя цієї рослини в якості заміни чаю.

Властивості олії

Блідо-жовта або блідо-зелена (блідо-оливковий) легка текуча рідина з сильним характерним пряним, терпко-гіркуватим, камфорним запахом з відтінками запаху мускатного креха, кардамона і евкаліпта.

Дія:

Антисептична, бактерицидна, протівірусна, протигрибкова, протизапальна, імуномодуюча, загальностимулююча, в'язуча, відхаркувальна, потогінна, антитоксична, протисвербіжна, протиблювотна, бальзамуюча, інсектицидна, ранозагоювальна .

Чайне дерево відоме у всьому світі як найсильніший антисептик і ефективно загоюючий засіб. Назва «чайне дерево» з'явилося у перших колоністів Австралії, які, використовуючи досвід аборигенів, заварювали листя *Melaleuca alternifolia* замість чаю. Корінні жителі Австралії вживали листя чайного дерева для лікування ран. Пізніше було встановлено, що сама рослина, відвари його листя і ефірна олія володіють сильними антисептичними властивостями і можуть з успіхом застосовуватися для лікування ряду тропічних хвороб.

У двадцяті роки нашого століття почалося ретельне дослідження властивостей олії чайного дерева. У 1930 році в журналі австралійського суспільства лікарів з'явилася цікава стаття Моріса Хемфрі (E. MorrisHumphery), який встановив, що

полоскання горла розчином 2 крапель олії чайного дерева на склянку води радикальним чином виліковує ангіну на початку захворювання.

Автор також встановив, що ця есенція приносить полегшення при запаленні порожнини рота і глотки. На тодішніх медиків повідомлення про багатопланові можливості застосування листя австралійського чайного дерева справило велике враження. Зацікавленість до лікувальної дії знову відкритого лікарського засобу проявили і в інших країнах, наприклад, в Англії та Америці. Після цього олію чайного дерева почали використовувати у всіх випадках, коли інші ліки не давали результату, а саме при діабетичної гангрені, шкірному лишаю, в стоматології, гінекології та при лікуванні грибкових захворювань шкіри.

Олія має здатність протистояти одразу трьом різновидам інфекційних організмів - бактеріям, грибкам і вірусам. По антисептичній активності ефірна олія чайного дерева перевершує карболову кислоту в десятки разів. Вона надає сильну дію навіть у невеликих концентраціях. Використання ефірної олії в аромалампу дозволяє не тільки дезодорувати приміщення, але і забезпечує майже повну його стерильність, що важливо для профілактики зараження під час епідемії повітряно-крапельною інфекцією. Це могутній антисептичний засіб до того ж сприяє виведенню з організму разом з потом токсинів і зниження температури тіла (знімає жар при гарячкових станах).

Крім потужної антимікробної дії олія чайного дерева стимулює імунну систему, формуючи захисний бар'єр на шляху поширення хвороботворних мікроорганізмів і допомагаючи організму ефективно захищатися і боротися з інфекційними хворобами. Олія сприяє підвищенню лейкоцитарної активності крові (активізує роботу білих кров'яних тілець). Усуває запалення і збільшення лімфатичних вузлів. Зміцнюючи імунну систему, олія сприяє поліпшенню стану хворих на СНІД. Олія має радіопротекторні властивості, зменшуючи негативні наслідки променевої терапії в період лікування онкозахворювань. Вона також надає антиканцерогенну дію, перешкоджаючи поділу атипових клітин і зростанню доброякісних і злоякісних новоутворень.

Будучи сильним антисептиком, олія ефективно застосовується при інфекційних ураженнях сечостатевої системи. Покращує стан хворих циститами і уретритами. У жінок знищує патогенну флору піхви і допомагає при бактеріально-вірусних кольпітах і вагінітах, кандидомікозах (вагінальний молочниці), білях. Зменшує свербіж в генітальній і анальній області. Може використовуватися як засіб інтим-косметики, що запобігає передачі вірусної, бактеріальної та грибкової інфекції статевим шляхом.

Покращує травлення, усуває синдром харчової інтоксикації (нудота, блювота, діарея). При ентериті послаблює запальний процес в кишечнику. Виганяє кишкових паразитів. Прибирає запальні процеси в ротовій порожнині, очищає слизову оболонку рота, знімає наліт з зубів і язика, усуває неприємні запахи з рота.

Забезпечує легку анестезію, тому його розчин на жировій основі використовують в якості першої допомоги для полегшення болю при артриті. Незабаром після глибокого втирання цієї суміші в хворобливі зони настає значне полегшення.

Олія чайного дерева активізує процеси сприйняття і запам'ятовування інформації, сприяє концентрації уваги, є потужним стимулятором розумової діяльності і джерелом інтелектуальної легкості. Розвиває самостійність і швидкість прийняття здорових рішень в складних і шоківих ситуаціях. Допомагає швидко «перемикатися» з одного предмета на інший. Є ідеальним помічником у виконанні робіт, які передбачають багатогранну розумову діяльність.

У той же час олія виявляє седативну дію. Сприяє відновленню організму після стресів і перенесеного шоку. Вдихання парів олії допомагає заспокоїтися, зняти нервову напругу, занепокоєння, істеричні реакції.

У професійній дерматології та косметології олію чайного дерева визнано як результативний антисептичний і протизапальний засіб широкого спектра дії. Вона не призводить до опіків навіть на слизових оболонках. Можна застосовувати замість йоду, зеленки та інших традиційних антисептиків. Ефективно при бактеріальних, вірусних, грибкових і паразитарних дерматитах, екземах, гнійничкових і вугрових висипках, запальних інфільтратах. Надає ранозагоювальну і виражену очищуючу дію на шкіру: витягує гній з інфікованих ран, нарівів і карбункулів, усуває бородавки і папіломи, очищає шкіру після вітрянки і оперізуючого лишая. При укусах комах нейтралізує отрути і сприяє швидкому усуненню роздратування, свербіння, почервоніння і набряклості. Олія відновлює гомогенне забарвлення і здоровий рельєф шкіри. Сприяє зміцненню волосся і знищенню лупи.

Як натуральний репелент для відлякування комах використовують суміш ефірних олій чайного дерева і гвоздики на жировій основі.

Показання до застосування

Висока антивірусна, антибактеріальна і антигрибкова активність олії дозволяють застосовувати її при широкому спектрі інфекційних захворювань. У медицині багатьох країн світу ефірна олія чайного дерева застосовується при лікуванні

інфекцій дихальних і сечовивідних шляхів, травного тракту і шкіри, діабетичної гангрени, педикульозу, укусів комах, а також в стоматологічній і гінекологічній практиці. Холодні і гарячі інгаляції дають хороші результати при гострих респіраторних захворюваннях і приносять полегшення при грипі.

Масаж з використанням олії чайного дерева зміцнить організм перед хірургічною операцією. Так само ефективно його застосування і як засоби відновлення після хірургічного втручання.

Показаннями до застосування олії чайного дерева є грип, застуда, кашель, бронхіти, пневмонія, катарі, туберкульоз, тонзиліт, ларингіт, синусит, стоматит, гінгівіт, отит, кровоточивість ясен, неприємний запах з рота при пародонтозі у завзятих курців, цистит, уретрит, кольпіт, вагініт, кандидомікозів, білі, свербіж в генітальної і анальної області, коліт, гастрит, геморой, варикозне розширення вен, артрити, розтягнення м'язів і зв'язок, укуси комах, нервові напруження, неспокій, істеричні реакції, стреси, гангрена, герпес, оперізуючий і стригучий лишай, рани, виразки, порізи, садна, забиті місця, опіки (зокрема, сонячні), вугрі, гнійничкові запалення, нариви, фурункули, карбункули, бородавки, імпетиго, педикульоз, дерматомікози, епідермофітії стоп, псоріаз, екзема, укуси комах, свербіж, лупа, випадання волосся, щоденний догляд за жирною і нечистою шкірою.

Способи застосування

Для гарячих інгаляцій - 2 краплі олії вносять в інгалятор, тривалість процедури 5-10 хв. При відсутності інгалятора в каструлю з гарячою водою додати 2 краплі олії чайного дерева, накрити голову рушником і глибоко вдихати з закритими очима протягом 5-10 хвилин. Парова інгаляція може бути використана і як парова ванна для особи для розширення пір і очищення шкіри від вугрів, прищів і комедонів.

Для холодних інгаляцій нанести 2 - 7 крапель ефірної олії на шматочок тканини або носовичок і вдихати протягом дня.

У аромалампу - 2-5 крапель ефірної олії на 15 м².

У аромамедальони: 1-2 краплі.

У ванну - 3-5 крапель олії чайного дерева (або його суміші з ромашковою олією в співвідношенні 1: 1), попередньо змішаним з емульгатором (1 / 4-1 / 3 склянки молока, сироватки, розчину морської або кухонної солі).

Сидячі ванни: в неповну ванну або таз з теплою водою додати 3-5 крапель попередньо емульгированно олії чайного дерева. Застосовується при вагінальних і уретральних інфекціях.

Ванночки для ніг: 7-10 крапель емульсованої олії розвести в 500 мл гарячої води.

Для збагачення кремів і тоніків - 2-3 краплі олії на 10 мл основи.

Для збагачення шампуню - 30 крапель ефірної олії на 200 мл шампуню. При педикульозі цим шампунем миють голову 2-3 рази на тиждень.

Для масажу концентрація олії чайного дерева в масляній основі повинна бути в межах 2-3%, хоча іноді використовується і 5% розчин (наприклад, при м'язових болях). На 100 мл рослинної олії-основи - 50 крапель ефірної олії, відповідно на 50 мл основи - 25 крапель ефірної олії, на 1 столову ложку (15 мл) олії-основи - 7-8 крапель, на 1 чайну ложку (5 мл) - 2-3 краплі.

Рефлексомасаж: суміш транспортної олії і олії чайного дерева в пропорції 1: 1.

Для аплікацій та масажу після операції - 3 краплі на 10 мл основи.

Для компресів в чашу з водою (в разі потреби гарячої або холодної) додати 3-5 крапель олії чайного дерева, занурити в воду шматок фланелі або вати, прикласти до хворого місця.

Для промивання ран: 10 крапель олії чайного дерева додати в 1/3 склянки води.

Для полоскання: 3 - 5 крапель ефірної олії на 1 склянку теплої води, добре перемішати. Полоскати горло і рот при запаленні горла і ясен, виразках на слизовій рота, неприємному запаху з рота.

Розчин для інтимних обполіскувань і тампонів: 5-6 крапель ефірної олії вносять в 1 л води кімнатної температури. Використовують в гінекологи 2-3 рази на день. Курс лікування - 7-12 днів.

Спринцювання: 5 крапель на 1/2 чайної ложки соди, розвести в 200г мл теплої кип'яченої води.

Розчин спиртовий для розтирання суглобів: 50 крапель ефірної олії розчиняють в 10 мл 96% -го етилового спирту.

Розчин для втирання в шкіру голови: 30 крапель ефірної олії розчиняють в 50 мл 96% етилового спирту і додають 50 мл дистильованої води. Розчин втирають в волосяну частину голови перед сном.

Натуральний репелент: на 50 мл рослинного олії вносять 30 крапель ефірної олії чайного дерева і 5 крапель гвоздичної ефірної олії. Сумішшю змащують тіло.

Пряме нанесення на шкіру чистої олії чайного дерева: використовувати олію безпосередньо з флакона. Застосовується для лікування грибкових уражень шкіри, бородавок, порізів, опіків, простого герпесу.

Інше застосування

Широко застосовується в косметичних кремах, лосьйонах і шампунях, входить до складу мила, дезодорантів, дезинфікуючих засобів та освіжувачів повітря. Для парфумерних цілей використовується в невеликій кількості, в основному як тонізуюча добавка. Застосовується в хірургічній і стоматологічній практиці. При додаванні в змазуючі олії (до 1%) відбувається поліпшення їх амбразивних характеристик.

В ході другої Світової війни олія включалося в індивідуальні медичні комплекти солдатів, що воювали в тропічних умовах, а також застосовувалася на заводах з виробництва боєприпасів при лікуванні шкірних ушкоджень.

Поєднується з оліїми

Апельсина, бергамота, бігاردії, гвоздики, герані (пеларгонії), іланг-ілангу, імбиру, кипариса, кориці, лаванди, лимона, майорану, мандарина, мускатного горіха, розмарину, рожевого дерева, сосни, чебрецю, шавлії, евкаліпта. Компліментарні олії - розмарин, меліса.

Запобіжні заходи

Не застосовувати при вагітності та дітям у віці до 6 років. При нанесенні на шкіру нерозбавленої олії виникає легка печія, можливо почервоніння шкіри протягом 2-3 хвилин - це нормальна реакція. Олія може викликати роздратування чутливих ділянок шкіри. Уникати попадання олії в очі. У деяких людей можуть бути алергічні реакції. Не застосовувати при індивідуальній непереносимості компонентів олії. Слід враховувати, що вдихання парів олії може викликати деяку сонливість.

Умови зберігання

Ефірні олії зберігаються в щільно закупорених флаконах з темного скла при кімнатній температурі в недоступному для дітей місці. Уникати потрапляння прямих сонячних променів.

Термін зберігання: при дотриманні герметичності упаковки - більше 5 років.